

lované firmy jen z důvodu práva vlastnického, nebo držby automobilu, když žalobce opírá žalobu o jiné právo, t. j. o právo na vrácení automobilu, právoplatným rozhodnutím soudním mu přiznané.

Čís. 5865.

Děti jsou povinny k výživě rodičů (§ 154 obč. zák.) podle poměrů své mohoucnosti, ovšem jen potud, pokud by samy neupadly v nouzi. Povinny jsou k tomu všechny děti tím způsobem, že nutno hleděti i k těm, na nichž není se výživného domáháno; pokud některé dítě není schopno zcela nebo z části plniti svůj závazek, musí ostatní schopné děti doplniti to, čeho by se nedostávalo. Rodiče mají sice nárok na slušnou výživu, ale, nemohou-li ji děti opatřiti, musí se spokojiti s výživou nutnou. Děti mohou rodiče zaopatřovati buď v penězích nebo in natura; na tento způsob lze uznati jen tehdy, je-li to podle poměrů možné a účelné. Povinnost dětí vůči rodičům na jejich vydržování nezávisí na tom, zda jsou rodiče takového zaopatření hodni.

(Rozh. ze dne 17. března 1926, Rv II 115/26.)

Tvrdě, že upadl v nouzi, domáhal se žalobce na svých dětech Aloisu V-ovi, Josefu V-ovi, Richardu V-ovi, Albině Ch-ové a Josefě J-ové placení výživného, na každém 200 Kč měsíčně. Procesní soud první stolice vyhověl žalobě potud, že uznal žalované Aloise V-a, Josefa V-a a Richarda V-a povinnými platiti žalobci po 100 Kč, žalované Albinu Ch-ovou a Josefu J-ovou pak povinnými platiti žalobci po 25 Kč měsíčně. Odvolací soud nevyhověl odvolání ani té ani oné strany.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalovaných, dovolání žalobcovu vyhověl potud, že uznal spolužalovaného Richarda V-a povinným, platiti žalobci výživné měsíčně 200 Kč.

Důvody:

Žalobce domáhá se na svých žalovaných pěti dětech slušné výživy podle §u 154 obč. zák. a žádá od každého z nich 200 Kč měsíčně. Podle zjištění nižších soudů jest žalobce již 68 roků stár, úplně nemajetný a k výdělku neschopný. Jeho pracovní schopnost podle stavu, v jakém byl v době lékařského vyšetření (3. května 1925) nelze ceniti výše než 20%, při čemž však znalec podotkl, že pracovní schopnost bude postupem věku klesati ještě dále. Podle těchto zjištění jest tu první zákonná podmínka pro vyživovací povinnost dětí podle §u 154 obč. zák., totiž nuznost otcova. Dlužno tedy zkoumati druhou zákonnou podmínku, totiž otázku, pokud žalované děti jsou podle svých majetkových a výdělkových poměrů a vůbec podle své mohoucnosti s to, by na vydržování otcovo přispěly. Jsou k tomu povinny podle poměrů své mohoucnosti, ovšem jen potud, pokud by samy neupadly v nouzi. Povinny jsou k tomu všechny děti tím způsobem, že nutno hleděti i k nežalovanému

synu Václavu, pokud by i tento byl s to poměrně přispěti k výživě otcově a že — pokud by některé z dětí nebylo vůbec schopno nějaký vyživovací příspěvek plniti, nebo jen ve zmenšené míře — musí ostatní k tomu schopné děti doplniti, čeho by se nedostávalo, neboť rodiče mají podle §u 154 obč. zák. nárok na plnou výživu a každé z dětí ručí za to samostatně již na základě svého příbuzenského poměru (srv. také judikát čís. 236 dřívějšího nejvyššího soudu ve Vídni, uveřejněný pod čís. 1663 příl. Věstn. min. sprav.). Rodiče mají ovšem podle §u 154 obč. zák. nárok na slušnou výživu, k níž náleží nejen byt a strava, nýbrž i šatstvo, obuv a lékařské ošetření (§§ 672 a 673 obč. zák.), ale, nemohou-li děti podle svých poměrů rodičům opatřiti slušnou výživu, musí se tito spokojiti jen výživou nutnou. Správně tudíž nižší soudy — vycházejíce ze zjištění, že hospodářské síly žalovaných dětí nestačí na více, přijaly za základ pro výměru výživného toliko existenční minimum 6.000 Kč ročně, tedy 500 Kč měsíčně. Soud první stolice, jak jest z jeho důvodů zřejmo, chtěl celé toto existenční minimum rozvrhnouti na všechny žalované i na nežalovaného syna Václava, zmýlil se však ve výpočtu a rozvrhl jen 400 Kč měsíčně. Odvolací soud pokládá i tuto zmenšenou částku za dostatečnou, přihlédaje při tom k oné 20% výdělkové způsobilosti žalobcově. V tom neprávem shledává dovolání žalobcovo rozpor se spisy, neboť vpravdě jde jen o nesprávné právní posouzení věci, jak bude ještě dále rozvedeno. Nižší soudy spokojily se co do zjištění hospodářských poměrů žalovaných tím, co strany při výslechu k cíli důkazu samy udaly. Při tom ovšem žalobce cenil majetkové poměry žalovaných dětí mnohem výše než tyto a tyto zajisté snažily se oceňovati svou hospodářskou mohoucnost co nejnižše. Neděje se jim tedy křivda, když nižší soudy přijaly jejich údaje za základ svého výpočtu. Při stanovení výživného pro žalobce dlužno vycházeti z plného existenčního minima 500 Kč měsíčně, jakožto částky podle nynějších drahotních poměrů pro dospělého člověka nezbytně nutné. Nelze tudíž souhlasiti s odvolacím soudem, že má býti hleděno ke zmenšené výdělečné způsobilosti žalobcově. Podle lékařského posudku, jehož obsah si nižší soudy osvojily, trpí žalobce, nyní 68letý, obtížemi dýchacími, má zkrvnatění cév, třesení horních končetin, špatně vidí a slyší, není schopen trvalé činnosti pracovní a jeho pracovní výkonnost bude se dále zmenšovati. Za tohoto stavu věci nelze za to míti, že by žalobce i jen částečně mohl provozovati nějaké zaměstnání, zejména své dřívější výdělečné zaměstnání, totiž obchodování se zbytky střížného zboží. Od existenčního minima 500 Kč měsíčně dlužno odečísti částku 50 Kč, vypadající na nežalovaného syna Václava, ve kterémž směru nebyly rozsudky nižších soudů napadeny. Zbývá tedy rozdělit 450 Kč měsíčně mezi žalované děti. V tom směru přisvědčuje i dovolací soud, že jest přiměřeno hospodářské mohoucnosti žalovaných Aloise V-a, Josefa V-a, Josefy J-ové a Albíny Ch-ové, by synové platili po 100 Kč, dcery po 25 Kč měsíčně. Naproti tomu neodpovídá příspěvek syna Richarda V-a jeho majetkovým a výdělkovým poměrům. Podle jeho vlastního seznání, které i nižší soudy za podklad výměry vyživovacího příspěvku přijaly, jest Richard V. vlastníkem domu s pozemky v udané ceně 71.000 Kč se dluhem 3.000 Kč, provozuje mimo to povoz-

nictví a vydělá prý týdně 150 Kč, má dva koně a 3 vozy a živí manželku, dvě děti a matku. V poměru k ostatním dětem byl by peněz 100 Kč nepřiměřeně nízký a jest naopak přiměřeným měsíční příspěvek 200 Kč tak, jak byl od žalobce žádán.

K dovolání žalovaných: Nesprávné právní posouzení věci shledávají žalovaní v tom, že ani odvolací soud neuznal na plnění vyživovací povinnosti dětí in natura, ke které se za sporu v první stolici nabídly. K tomu dlužno předem podotknouti, že odporuje spisům tvrzení dovolacích odpovědí žalobcových, že se žalovaní nenabídli opatřovati také šatstvo, obuv a lékařské ošetření, neboť i k tomu se nabídli. Předpis Šu 154 obč. zák. nestanoví, jakým způsobem mají děti nuzné rodiče vydržovati. Možno tak činiti jak placením výživného v penězích, tak vydržováním in natura. Vznikne-li mezi stranami co do způsobu vydržování rozpor, bude ovšem na soudu, by, uváže všechny okolnosti případu sám rozhodl, a nebude tu výhradně rozhodno přání té neb oné strany. Na zaopatření in natura bude lze uznati jen tehdy, je-li to podle poměrů možné a účelné. Ale tak tomu v souzeném případě není. Již to, že by měl žalobce bydleti u syna Richarda v M., a že by stravu a ostatní potřeby měly mu dodávati ostatní děti, bydlící jednak v M., jednak v B., bylo by podnětem k novým nesrovnalostem a různicím. Ale i kdyby toho nebylo, zjistily nižší soudy, že strany žijí v ostrém nepřátelství, které tímto sporem ovšem ještě se zvětšilo, takže není o tom pochyby, že by společné plnění vyživovací povinnosti in natura vedlo jen k novým sporům. Nezáleží na tom, kdo má na těchto trudných poměrech vinu, zda žalobce — jak tvrdí jeho děti, — či žalovaní — jak tvrdí jejich otec, — či obě strany, jak jest nejpravděpodobnější. Stačí, že tu takové poměry jsou, a nutno s nimi jako se skutečností počítati. Vůbec nezávisí povinnost dětí vůči rodičům na jejich vydržování podle Šu 154 obč. zák. — aspoň pokud jde o nutnou výživu — na tom, zda jsou rodiče takového zaopatření hodni, neboť zákon takového předpokladu nestanoví.

Čís. 5866.

Bývalý majitel domu nepozbývá práv z usnesení, jímž byla připuštěna výpověď nájemce z bytu, tím, že přestal býti majitelem domu.

(Rozh. ze dne 18. března 1926, Rv I 326/26.)

Žalovaný (majitel domu) vymohl si proti žalobci soudní svolení k výpovědi z bytu. Vzhledem k tomu, že žalovaný dům napotom prodal, domáhal se žalobce žalobou, o níž tu jde, že se výpověď žalovaného žalobci prohlašuje za bezúčinnou a se zrušuje. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Tím, že bylo dáno právoplatné soudní svolení k výpovědi z bytu v domě žalovaného žalobci pro termín srpnový 1924, skončil 14. listopadu 1924 o 12. hodině polední poměr nájemní a výpověď ta nepozbyla platnosti po rozumu Šu 575 třetí odstavec c. ř. s. Žalobce netvrdil, že žalovaný s ním obnovil smlouvu nájemní nebo nová vlastnice s ním učinila novou smlou-